

πάντα ἦσαν ἥσυχα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Οὐάμ· ἡ σελήνη αὐτὴ ἐκοιμήθη ὀπίσθεν νέφους ἐπὶ τοῦ ὄρους Χο-Νάν· δὲν ἤκούετο κανεὶς κρότος εἰς τοὺς κήπους, πλὴν τῆς ἐλαφρῆς παρατριβῆς τῶν φύλλων τοῦ νοκιαγγέα, ἄνθους ἀρωματικοῦ ἀναιγουμένου τὴν νύκτα, εἰς δὲ τὴν παιδιάδα, τὸ μονότονον καλᾶθημα τῆς Σου-ούαν, τοῦ τσалапώρου τούτου τέττηγας, θρηνοῦντος εἰς τὰ σκοτὴ, ἐπειδὴ δὲν μέλλει νὰ ἴδῃ πλέον τὸν ἥλιον.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΦΥΛΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἰδε Ν. Πανδώρας φυλλάδιον ΡΒ'.

—ο—

Ἄλλ' ὅπως ἐντελῶς παραδεχόμεν τὴν ἐπὶ τῆς διακρίσεως τῶν φυλῶν ἐπιρροὴν τῶν κλιμάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, πρέπει προσέτι νὰ μᾶς ἀποδειχθῇ ὅτι ὅπου τὸ κλίμα εἶναι τὸ αὐτὸ, ὅπου ὁμοία εἰσὶ τὰ ἔθνη καὶ τὰ ἥθη, ἐκεῖ εἶναι ὁμοία καὶ ἡ σωματικὴ τῶν κατοίκων κατάσκευς. Ἄν ἦρκει ἡ ἀγρία κατάστασις πρὸς μεταβολὴν τοῦ χρώματος τῶν ἀνθρώπων, ὡς μεταβάλλει τὸ χρῶμα τῶν ἵππων, τότε λευκότεροι θὰ ἦσαν οἱ ἄνθρωποι, ὅτε αἱ πολιτικαὶ αὐτῶν διατάξεις εἰσὶν ἐντελέστεραι. Ἄλλ' οἱ κίτρινοι ἄνθρωποι, καί ται μὴ ἔχοντες τὸ αὐτὸ πολιτισμοῦ εἶδος ὡς οἱ λευκοί, δὲν ἐλαττοῦνται ὁμῶς αὐτῶν κατὰ τοῦτο, καὶ ἐπρωτέρησαν μάλιστα αὐτῶν εἰς τὸ στάδιον τῆς προόδου· προσέτι δὲ καὶ πολλαὶ φυλαὶ μέλανεσ ἀφίχθησαν εἰς βαθμὴν πολιτισμοῦ οὐκ εὐκαταφρόνητον, ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας ἐν Ἀμερικῇ ὑπάρχει φυλὴ καλουμένη Ἰουρακαρές, φυλὴ προληπτικὴ, ἀμαθὴς καὶ βάνανσος ὡς εἰ τις καὶ ἄλλη τῶν ἀγρίων φυλῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ χρῶμα σχεδὸν λευκὴ. Προσέτι δὲ, ὅπως λογικῶς θεωρήσωμεν τὴν ἐπιρροὴν τοῦ κλίματος ὡς ἐπιφέρουσαν τὰς τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν διαφορὰς, πρέπει νὰ ἔχωμεν παραδείγματα μεταβολῶν ἐξ αὐτῆς ἐπιγενομένων εἰς φυλὰς ἢ εἰς ἄτομα· ἐν ᾧ ἐκ τοῦ ἐναντίου οὐδὲν μᾶλλον ἀμετακίνητον ἐπὶ γῆς, ἢ ἡ ἐκάστου ἔθνους φυσιογνωμία, καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν πάντων τῶν ἱστορικῶν, πάντων τῶν ἀγαλμάτων καὶ ἀναγλύφων, πασῶν τῶν εἰκόνων, οἱ διαφοροὶ ἀνθρώπινοι τύποι ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν, καὶ ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος οἱ λαοὶ ἐπέκτειντο τοὺς καὶ σήμερον ἐτι διακρίνοντας αὐτοὺς χαρακτῆρας. Ὁ Τάκιτος λέγει τοὺς Γερμανοὺς πυρρῶς, καὶ ὅτι τοιοῦτοι ἐτι εἰσὶ γιγνώσκεις ὅστις μόνον περιῆλθε τὴν Γερμανίαν. Οἱ Ἕλληνες ἐκληρονομήσαν τὸ προπατορικὸν κάλλος, καὶ κατὰ τὰ διάφορα τῆς Ἑλλάδος μέρη διακρίνονται μέχρι τοῦδε

τὰ διάφορα ὑπὸ τῶν ποιητῶν διακριθέντα εἶδη τῆς καλλονῆς. Οὕτως αἱ Σπαρτιάτιδες εἰσὶν εἰσέτι, ὡς καὶ ὁ Πουκεῦλος παρατήρησι, ξανθαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ λυγραιὶ τὸ σῶμα· αἱ τὸν Ταυγῆτον οἰκοῦσαι ἔχουσι τῆς Παλλάδος τὸ εὐγενὲς ἀνάστημα, ὡς εἰσι προσέτι αἱ Μεσσηνιαὶ μελανότριχες καὶ βοόπιδες· διακρίνονται δὲ εὐκόλως ἐκ τῆς φυσιογνωμίας οἱ ἐξ Ἀλβανῶν ἀπὸ τοῖς ἐξ Ἑλλήνων καταγομένους. Αἰετοτε ὑπῆρξαν ἄνθρωποι ἔχοντες τὸ δέμα ὑπομέλαν, προέχουσαν τὴν κάτω σιαγόνα, καὶ τριῶδη τὴν κόμην. Διὰ πολλῶν αἰώνων οὐδεὶς θεμελιώδης αὐτῷ οργανικὸς χαρακτῆρ μεταβάλλεται εἰς τὴν τῶν φυλῶν διαμόρφωσιν, καὶ ὅταν αὗται διὰ πολλῶν διαβῶσι μεταναστεύσεων. Ὡς ἐπὶ παραδείγματι οἱ ἐπὶ τῶν τάφων τῶν ἀρχαίων Φαραῶ τῆς Αἰγύπτου πρὸ δισχιλίων ἐτῶν κεκαραγμένοι Ἰουδαῖοι, εἰσὶν ἀκριβέσταται τῶν σήμερον ζώντων Ἰουδαίων εἰκόνες. Τέλος αἱ ἔθνη καὶ διαφοραὶ ἡλαττώθησαν μᾶλλον ὥστε πύξθησαν, ὅπερ ἀπὸ εἰκνύει ὅτι δὲν προέχονται ἐκ τῶν κλιμάτων, διότι ἂν ἡ αἰτία αὕτη ἦ ἀληθής, θὰ ἐξηκολούθει ἐπανεργούσα, καὶ θὰ ἐχάραττε βαθυτέρας πάντοτε τὰς μεταξὺ τῶν φυλῶν διακρίσεις. Ἀδιαφορον ποῖαι αἱ εἰς τὰ ζῶα συμβαινούσαι ἀλλοιώσεις, ἂν ὑπὸ ὁμοίας περιστάσεις καὶ ἐπιρροῆς διατηρῶσιν ἀναλλαιώτους τοὺς ἑαυτῶν χαρακτῆρας. Μία μάλιστα τῶν ιδιοτήτων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως εἶναι νὰ παθαίνηται ὀλίγον ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων, καὶ νὰ μένῃ ἡ αὐτὴ πάντοτε ἐν μέσῳ τῶν διαφορωτέρων περικυκλούντων αὐτὴν στοιχείων. Ἀντὶ νὰ ὑπέικη εἰς τὰ κλίματα καὶ νὰ συμμεταβάλληται μετ' αὐτῶν, ὁ ἄνθρωπος φαίνεται μάλιστα αὐτὰ ὑποτάσσων ὑπὸ τὴν θέλησίν του, μεταμορφῶν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ γῆν, ἐπιβάλλων εἰς τὴν ἀντίξουν φύσιν τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ὀρέξεις του, καὶ φέρων οὕτως εἰπεῖν τὸν οὐρανὸν του μετ' ἑαυτοῦ. Τῆς τοιαύτης ἐμμονῆς τῶν τύπων ἐν μέσῳ τῶν ποικιλωτέρων περιστάσεων ἔχομεν πολυπληθέστατα παραδείγματα. Κατὰ τὸν Κ. Φρεϋκίνατον ζῶσιν ἐν Ἀμερικῇ ὑπὸ τὸν 53 παράλληλον καὶ ὑπὸ ψυχρότατον οὐρανὸν ἄνθρωποι μέλανεσ ὡς οἱ Αἰθίοπες. Ἐπὶ δὲ τῆς Ἀγγολινῆς παραλίας, εἰς Ἅγιον Θωμᾶν, κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ κόπου τῆς Γουίνεης, οἱ Πορτογάλλοι ἐγκαταστάντες πρὸ τριῶν ἑκατονταετηρίδων, δὲν ἐγένον μελαφρότεροι τῶν λοιπῶν σημερινῶν κατοίκων τῆς Πορτογαλλίας. Οἱ Λάπωνες καὶ οἱ Γροινλανδοί, ὑπὸ κατεψυγμένον γεννώμενοι οὐρανὸν, ἔχουσιν ὁμῶς τὸ δέμα μελανώτερον τῶν Μαλαίων, τῶν ζώντων εἰς τὰ θερμότερα τῆς γῆς κλίματα. Ἄν τὸ κλίμα εἶχε τὴν ἀποδιδουμένην αὐτῷ ἐπιρροήν, οἱ Αἰθίοπες μεταβαίνοντες εἰς Εὐρώπην θὰ ἐλευκαίνοντο κατ' ὀλίγον, ἢ καὶ ἐν τοῖς ἀπογόνους αὐτῶν θὰ ἐφαίνετο τάσις πρὸς ἐξομοίωσιν μετὰ τῶν Εὐρωπαίων. Ἡ ἀντιπαρατήρησις ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν ἀγρῶν ἔχουσι τὸ χρῶμα μελανώτερον ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, εἴτε εἰς τὸν ἥλιον εἴτε εἰς τὸν τρόπον τοῦ βίου τοῦτο ἀποδοθῇ, οὐδὲν κυρίως ἀποδεικνύει, διότι τὰ παιδία αὐτῶν γεννῶνται ἐπίσης λευκὰ ὡς τῶν μετᾶλλον ἐσκιατραφημένων ἀπ' αὐτῶν. Ἄλλως τε, δὲν πρέπει

ν' αποδοθή εἰς τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἢ χροιά τοῦ Αἰθίοπος καὶ ἢ τοῦ ἡλιοκαοῦς χωρικοῦ. Παρ' ἅπασιν τοῖς ἀνθρώποις ὑπάρχει κατὰ τὸ δέριμα οὐσία τις, ἥτις εἶναι ἀχρὸς παρ' Εὐρωπαίοις, μέλαινα παρ' Αἰθίοψ, χαλκοχρὸς παρ' Ἀμερικανοῖς, κτλ. Παρὰ δὲ τοῖς χωρικοῖς ἢ μελανότης τοῦ ἡλιοκαοῦς αὐτῶν δέριματος δὲν προέρχεται ἐκ χρωματισμοῦ τῆς οὐσίας ταύτης, ἀλλ' ἐκ μερικῆς ἀποσυνθέσεως τῆς ἐπιδερμίδος, προερχομένης ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἡλίου, ὡς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ ἐκτινέμενος μελανοῦται πρὶν ἢ καῆ. Ἀποδείκνυται δὲ ἡ ἀλήθεια τῆς ἐξηγήσεως ταύτης διὰ τῆς εὐκολίας μεθ' ἧς τὸ χρῶμα τῶν χωρικῶν λευκαίνεται πάλιν ἐπὶ τῶν ἀρρώστων αὐτῶν. Πάντες οἱ ἄπαικοι διατηροῦσι τὸν φυσιογνωμικὸν χαρακτῆρα τῶν κατοίκων τῆς μητροπόλεως, ὡς οἱ Ὀλλανδοί, οἵτινες πρὸ αἰώνων εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀφρικὴν ἐγκαταστάσαντες, δὲν ἔγινον, οὐδὲ τείνουσι νὰ γίνωσιν ὅτι τιντότοι. Ἄν ἡ ὑπόθεσις ἦν ἐρευνῶμεν ἡλήθευε, διατὶ ἢ Ἀμερικὴ, ἢ τοσαύτην ἔκτασιν καὶ τοσαύτην κλιματικὴν ποικίλειαν ἔχουσα, παράγει μόνον φυλὰς ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ ἥττον ἐρυθρῶν; Διατὶ κατὰ τὰ ὑπερῷα μέρη, ὅπου ἡ ἐπιρροή τοῦ ἡλίου εἶναι ἐλαχίστη, εὐρίσκονται λαοὶ ἐπίσης μέλανες, ὡς οἱ γεννόμενοι ὑπὸ τὸν Ἰσημερινόν;

Οὕτω λοιπὸν δὲν δυνάμεθα νὰ διίσχυρισθῶμεν ὅτι τὰ κλίματα, ἢ φύσις τῶν κοινωνικῶν ὁργανισμῶν, αἱ παντοῖαι ἐξωτερικαὶ περιστάσεις, ἐπενεργοῦσιν ὀριστικῶς καὶ ἀποδεδειγμένως ἐπὶ τῶν φυσικῶν χαρακτῆρων τῶν ἀνθρώπων. Φυσιολόγοι τινὲς, μὴ δυνάμενοι ν' ἀρνηθῶσι τοῦτο, ἀλλαχοῦ ἐξήτησαν τὰς αἰτίας τῶν ἀνθρωπίνων διαφορῶν, καὶ δὴ εἰς τὴν τύχην. Τέτατα, κατ' αὐτοὺς, τυχαίως παραχθέντα, ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ διηωνίσθησαν διὰ τῆς γεννήσεως καὶ τῆς προτάσεως αὐτῶν πλεῖστον εἶχον νὰ παραθέσωσι παραδείγματα ἐκ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐκ τῶν ζώων ἀποβέντα. Οὕτω διηγῆται ὁ Πριχάρδος ὅτι κατὰ τὰ 1771, εἰς ἀγροικίαν τινὰ ἐν Σελ-φρέιτ, ἀμνάς ἐγέννησε πρόβατον ἔχον κατὰ τύχην βραχυτέρα τὰ σκέλη καὶ μακρότερον τὸ σῶμα ἀφ' ὅλα τὰ ἄλλα ἀρνία τοῦ γένους του· προσέτι δὲ, ἐπειδὴ οἱ ἐμπροσθοὶ τοῦ ζώου πόδες ἦσαν ραιβοί, τὸ ἀρνίον τοῦτο δὲν ἐδύνατο νὰ ὑπερβῇ τοὺς φραγμούς. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐθεωρεῖτο ὡς προτέρημα, ὁ κτηνοτρόφος κατάρθωσε νὰ μεταδώσῃ διὰ συζεύξεων τὴν παρεκτροπὴν ταύτην τῆς φύσεως, καὶ μετὰ τινὰ ἔτη παρήχθη ἐξ αὐτῶν ὁλόκληρος ἰδιαιτέρα γενεὰ ἀρνίων, καὶ ὁ σχηματισμὸς οὗτος μεταδίδεται εἰς τὰ γεννόμενα, ὅσακις ἔχουσιν αὐτὸν ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ. Ὁμοίως κατωρθώθη γενεὰ χοίρων βραχυπόδων καὶ εὐκόλως λιπαινομένων, καὶ προσέτι κατὰ τοῦτο διακρινομένων ἀπὸ τὸ συνήθες εἶδος, ὅτι οἱ δύο αὐτῶν ὄνυχες συνεννοῦνται καὶ ἀποτελοῦσιν ἓνα, ὡς τὸν τοῦ ἵππου. Μεταξὺ τῶν ζώων εἰσὶ πολυάριθμα τὰ παραδείγματα τῶν οὕτω παραγομένων καὶ διατηρουμένων μεταποιήσεων, καὶ τὰ οὕτω παραδόξως προκύπτοντα νέα εἶδη, ἔχουσι τῶ ὄντι σχέσιν τινὰ μετὰ τῶν διαφορῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνθρώπων τοιαῦτα παραδείγματα δὲν ἀπαντῶνται σχε-

δὲν παντάπασιν. Ἰδοὺ τὸ μόνον, ὡς νομίζω, ἀναφερόμενον, ἀλλὰ τοῦτο, ὡς κατωτέρω δειχθήσεται, οὐχὶ πολὺ κῶρος ἔχον. Ἐν 1731, παρουσιάσθη εἰς τὴν Β. ἐταιρίαν τοῦ Λονδίνου παιδίον δεκατεσσάρων ἐτῶν, γεννηθὲν εἰς Σουφόλκον. Ὅλον τὸ δέριμα αὐτοῦ ἐκαλύπτετο ὑπὸ εἶδους ὀστρακώσεως, μελανοπῆς τὸ χρῶμα, ἐντελῶς προσπιφυκτίας εἰς πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος, καὶ ὁμοιάζουσης κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν σκληρότητα φλοιὸν δένδρου ἢ χονδροειδῆ βύρσαν. Ἦν δὲ τὸ περικάλυμμα τοῦτο, τὸ περιβάλλον ἅπαν τὸ σῶμα πλὴν μόνου τοῦ προσώπου, τῶν παλαμῶν καὶ τοῦ πέλματος τῶν ποδῶν, ἐντελῶς ἀναίσθητον, εἶχε τριῶν τετάρτων δακτύλου παχύτητα, καὶ ἀποσπώμενον κατὰ πᾶν φθινόπωρον, ἀντικαθίστατο διὰ νέου ὁμοίου δέριματος. Ὁ παῖς οὗτος ἠῤῥαεν εἰς ἄνδρα, χωρὶς νὰ δυνήθῃ ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ παραδόξου τούτου ἐνδύματος· νυμφευθεὶς δὲ ἔτεκεν ἑξ παιδία, καὶ παρ' ἐκάστῳ αὐτῶν τὸ αὐτὸ περικάλυμμα ἐφάνη ἀπὸ τῆς ἐκτῆς ἐβδομάδος μετὰ τὴν γέννησιν τῶν. Ἄν, λέγει ὁ Πριχάρδος, καὶ αὐτὰ εἶχον ζῆσαι καὶ νυμφευθῇ, ὁ ἄνθρωπος οὗτος θὰ ἐγένετο ὁ γενάρχης φυλῆς μᾶλλον διαφερούσης τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀφ' ὅ,τι διαφέρουσιν οἱ λευκοὶ τῶν Αἰθιοπῶν, καὶ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ συστήματος τῶν διακρίσεων θὰ ἐθεώρουν αὐτὴν ὡς ἰδιαιτέρον γένος.

Τῶ ὄντι ἡ γνώμη αὕτη εἶναι σπουδαία, καὶ ἂν ἡ φυλὴ αὕτη ὑπῆρχε, θὰ ἠσχόλει πολὺ τοὺς ἐθνολόγους. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει, καὶ περίεργον εἶναι ὅτι τὰ τυχαίως παρὰ τοῖς ἀνθρώποις παραχθέντα τέτατα, ποτὲ δὲν παρέμειναν ὑπὲρ μίαν ἢ δύο γενεάς. Ἀδύνατον ἐπομένως νὰ συμπεράνωμεν ἀσφαλῶς περὶ τῶν ζώων ὡς ἐκ τῶν ἀνθρώπων, διότι ὅσα παρατηρήθησαν παρ' ἐκείνοις, δὲν ὑπάρχουσι παρ' αὐτοῖς. Καὶ ἡ ἀρχαιότης δὲ τῶν φυλῶν ἀπασῶν, εἶναι καὶ αὕτη ἰσχυρὸς λόγος. Ἄν αἱ φυσικαὶ τῶν ἀνθρώπων διαφοραὶ ἦσαν τυχαῖαι, καὶ ἐκάστην θὰ παρήγοντο νέαι, ὅπερ, ὡς γνωστὸν, δὲν συμβαίνει. Ἄν δὲ δὲν ἀποτελοῦν φυσικὰς διακρίσεις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τινὲς αὐτῶν θὰ ἐξέλειπον, ὅπερ ἐπίσης δὲν συμβαίνει. Ὅπως ἔχη τινὰ πιθανότητα ἡ θεωρία αὕτη, πρέπει νὰ ὑπάρχωσι καὶ παραδείγματα τοιούτων μορφῶσεων τῶν φυλῶν, ἐν ᾧ οὐδὲν τοιοῦτον ὑπάρχει. Ἐκ τῶν προτέρων εἶναι τῶ ὄντι ἀδύνατον νὰ εἰπῶμεν ὅτι τοιαῦτα τυχαῖαι ἀλλοιώσεις δὲν δύνανται νὰ παραχθῶσι καὶ νὰ διακωνίσωσιν. Ἀλλ' οἱ προτείνοντες τὰ τοιαῦτα, αὐτοὶ πρέπει καὶ νὰ τ' ἀποδείξωσιν, ἢ καὶ νὰ τὰ καταστήσωσι πιθανὰ διὰ παραδειγμάτων. Ἐν τέλει περιττὸν νομίζω ν' ἀποδείξω πόσον παραδόξος εἶναι ὁ διίσχυρισμός, ὅτι τὸ σχῆμα, ἢ κατασκευὴ, τὸ χρῶμα, ὡς καὶ αὕτη ἡ διάνοια μεγάλου μέρους τῶν κατοίκων τῆς γῆς, εἶναι ἀπλοὺν προϊόν τῆς τύχης.

Καὶ ἄλλαι ἀκόμη προτέθησαν αἰτίαι τῶν ἀνθρωπίνων διαφορῶν, ἀλλ' οὐχὶ ἐπιστημονικαὶ αὗται, ὥστε νὰ γίνωσιν ἀντικείμενον τῶν ἡμετέρων συζητήσεων. Ὁ προσβύτερος Λαφίττὸς ἐπενόησεν ὅτι οἱ Αἰθίοπες γεννῶνται μέλανες καὶ οἱ Καραῖοι ἐρυθροὶ δι' ἣν εἶχον ἔτιν οἱ πρῶτοι πατέρες αὐτῶν νὰ βάρυνται μέλανες ἢ ἐρυθροί. Αἱ γυναῖκες τῶν πλητ-

τάμεναι τὴν φαντασίαν ἐκ τοῦ χρώματος τῶν ἀνδρῶν των, ἐγένοντο παιδία αἱ μὲν μέλανα, αἱ δὲ ἐρυθρά. Τὴν παράδοξον ταύτην θεωρίαν παρεδεχοντο καὶ οἱ ἀρχαῖοι, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης, λέγων ὅτι τὸ ἐμβρυον δέχεται τὰς ἐντυπώσεις καὶ τοὺς παντοίους στοχασμούς τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός. Ὁ Ἰπποκράτης διηγείται ὅτι γυνὴ Αἰθίοπος, γεννήσασα παιδίον σπανίας ὠραιότητος ἔδωκεν ὑπονοῖαι ἀπιστίας. Ἀλλὰ δειξάσα τὴν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτῆς κρεμασμένην εἰκόνα, περιέχουσαν θαυμασίας καλλοῦντες πρόσωπα, ἀπηλλάγη τῆς αἰτίας. Ὅμοιον τι συνέβη ἐν Ἡρώσεια κατ' ἀρχὰς τῆς ἐκατονταετηρίδος ταύτης. Εὐγενὴς κυρία ἔτεκεν υἱὸν ὑπομέλανα· ἡ δὲ τῆς αἰσχρᾶς Ἀκαδημίας ἐγνωμοδοτήσας ὅτι ἐπειδὴ ἡ κυρία εἶχε μεταξὺ τῶν ὑπηρετῶν τῆς ἑνᾶ Αἰθίοπα, ἡ θεὰ αὐτοῦ ἐγένετο αἰτία τοῦ παραδόξου χρώματος τοῦ παιδίου. Ἡ ἐπιρροὴ αὕτη τῆς φαντασίας ἐθεωρεῖτο ἐπὶ πολὺ ὡς ἀποδεδειγμένη, καὶ ὡς πρὸς αὐτὰ προσέτι τὰ ζῶα. Ὁ Βανίνης ἐρροῖει κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην ὅτι δυνάμει νὰ παραγάγωμεν ἵππους πραπίλους, πράσινα ἐνδύσαντες, φάλαρα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καὶ τοῦ Ἰακώβ, τὰ ἀρνία ἐγεννῶντο ποικιλόχροα, διότι ὅταν ἐπότηζε τὸ ποίμνιον, ἔβλεπεν ἐπισηδείως ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν κλάδους ἀφ' ὧν εἶχον ἀφαιρέσει τὸ ἥμισυ τοῦ φλοιοῦ. Ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Φαβιανὸς ὁμιλοῦσι περὶ ζώου, ὁ καλοῦσι Τάρανδον, καὶ οὗ τὸ χρῶμα συναλλοιοῦται μετὰ τοῦ χρώματος τῶν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ ὑποπιπτόντων ἀντικειμένων. Ἀλλὰ καὶ ἂν παραδεχθῶμεν πάντα ταῦτα τὰ διηγήματα, καὶ τὴν ἱστορίαν περὶ τῆς γυναικὸς ἧτις ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ μετεβάλλετο εἰς μελανόχρου, συμπτώματα ἰδικὰ δὲν δύναται νὰ παραγάγῃσι γενικὰ ἀποτελέσματα. Μεταβαίνω ἐπομένως εἰς τὸν τελευταῖον, καὶ κατὰ τὸν Ποιχάρδον, τὸν ἰσχυρότερον λόγον, τὴν εὐκολίαν μεθ' ἧς αἱ διαφοραὶ τῶν ἀνθρώπων φυλαὶ συναναμειγνύμεναι, παράγουσι γονίμους μιγάδας. Οὗτος εἶναι ἀναμφισβήτητος ὁ θεμελιώδης ἰσχυρισμὸς τῶν παραδεχομένων ἀρχαίως μίαν μόνην φυλὴν.

Ἡ κλάσις τῶν μαστορόρων, εἰς ἣν ὑπάγεται καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἐν τῇ κατατάξει τοῦ Κυβείου, διατάσσεται εἰς τρεῖς ὑποδιαίρεσεις, διακρινόμενας διὰ διαφορῶν ὀργανικῶν καὶ φυσιολογικῶν. Ἐκάστη δὲ τῶν ὑποδιαίρεσεων τούτων περιλαμβάνει τάξεις εὐδιακρίτους, καὶ ἐχούσας ἀκριδῶς διαγεγραμμένους τοὺς χαρακτῆρας. Πρὸς ἀναγνώρισιν τῶν διαφορῶν αὐτῶν, ἀρκεῖ νὰ συγκρίνωμεν τὰς χεῖρας τοῦ πίθηκος πρὸς τοὺς ἐμπροσθίους πόδας τῶν σαρκωσάγων θηρίων, τῶν ἵππων, ἢ νὰ παραβάλλωμεν τὸ σύστημα τῶν ὀδόντων. Αἱ δὲ τάξεις περιλαμβάνουσιν οἰκογενεῖας, διακρινόμενας διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀδόντων. Οὕτως αἱ ἀρκτοὶ εἰσὶ πτεροπόδεις, οἱ δὲ κύνες δακτυλοπόδεις· οἱ πύθες τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἔχουσι μόνον εἴκοσι μασητήρας ὀδόντας, ἐν ᾧ οἱ τοῦ νέου κόσμου ἔχουσιν εἰκοσιτέσσαρας. Ὅμοιως εὐκόλως διακρίνονται καὶ τὰ γυνὴ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας. Τὸ γένος τῶν Ὀράγγων δὲν ἔχει οὐδὲν αὐτεπαραγαθίδας. Τὸ γένος τῶν κυνῶν ἔχει ὄνυχας στε-

ρεοὺς καὶ δυνάμενους νὰ σκιάπτωσι τὴν γῆν, συγχρόνως δὲ γλῶσσαν λεῖαν, καὶ δύο ὀδόντας φρηματώδεις, ὅπισθω τοῦ κυρίως σαρκωσάγου ὀδόντος, ὅπρ' ἐμφαίνεται ὅτι δύναται νὰ μινύῃ καὶ τινα φυτικάς οὐσίας εἰς τὴν ζωὴν του τροφὴν, ἐν ᾧ τὸ πλησιέστατον αὐτοῦ γένος, τὸ τῆς γαλλῆς, ἔχει γὰρ ὅς τοὺς ὄνυχας, καὶ κινήτους ἢ δεδεμένους εἰς ἐλαστικὴν ἵνα, δι' ἧς δύναται νὰ τοὺς προτείῃ ἢ νὰ τοὺς συστῇ. Ὁδόντα δὲ φρηματώδη ἔχει ἓνα καὶ μόνον ἐπὶ τῆς ἄνω σιαγῶνος. Ὡστε ἕκαστος βλέπει ἐκ τῶν παραδειγμάτων τούτων ὅτι οἱ τῶν γενῶν χαρακτῆρες εἰσὶ προφανεῖς καὶ εὐδιάγνωστοι, ἀφορῶντες ἐνταυτῶ τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὰς πράξεις τοῦ ζώου, προτιθεοῖντες καὶ τὴν διαίταν αὐτοῦ, καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν περιπατεῖ. Μεταξὺ ὁμῶς τῶν διαφορῶν εἰδῶν τοῦ αὐτοῦ γένους δὲν ὑπάρχουσιν ἐπίσης μεγάλαι διαφοραὶ, καὶ ὁ φυσιοδίρης πολὺ ἀδυσχελεστοτέρων βραίνει ἐνταῦθα. Ἐν τῷ γένει τοῦ ἐλέφαντος, φερ' εἰπὼν, κατὰ τί διαφέρουσι τὰ δύο εἶδη, ὁ ἐλέφας τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ὁ Ἀφρικανός; Τὰ ὦτα τούτου εἰσὶ μέγιστα τῶν τῶν Ἰνδιῶν, τὸ μίστωπον αὐτοῦ κυρτότερον, οἱ ὀδόντες του ἰσχυρότεροι, καὶ οἱ ὀπίσθιοι πόδες του ἔχουσι τρεῖς μόνους ὄνυχας ἀντὶ τεσσάρων. Τέλος, ἐν ᾧ οἱ μασητήρες τοῦ Ἀσιανοῦ ἐλέφαντος ἔχουσιν ἐπὶ κορυφῆς ταινίας στενὰς καὶ ἐλικοειδεῖς, οἱ τοῦ Ἀφρικανοῦ ἀπολήγουσιν εἰς ῥομβοειδεῖς ἐξοχάς. Ὅμοιως δὲ τὸ γένος τοῦ ἵππου περιλαμβάνει ἑξ εἶδη διάφορα, τὸν ὄναγρον, τὸν ὄνον, τὸν ἡμίονον, τὸν ἵππον, τὸν κονάγγον καὶ τὸν δαῦρον, διαφέροντα κυρίως μεταξὺ τῶν μόνον κατὰ τὸ χρῶμα τῆς τοῖχος καὶ κατὰ τὴν φωνήν. Ἐτι μέζον εἶναι ἡ τῶν εἰδῶν ὁμοιότης πρὸς τοὺς ποτικούς, παρ' οἷς οἱ σκανδιναυοὶ Δεμίγγροι κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρουσι τῶν Οὐραλίων φυλῶν, ὅτι οἱ μὲν συνηθίζουσι νὰ μὴ ταμιεύωσιν ἐφόδια, καὶ νὰ συνοικῶσιν ἐν κοινῇ αἰθούσῃ, οἱ δὲ σκιάπτουσιν οἰκήματα πολυθάλαμα, καὶ ἀποθέτουσιν ἐν αὐτοῖς τὴν χειμερινὴν των τροφὴν. Ἀναμφισβήτητος αἱ διαφοραὶ αὗται εἰσὶ πολὺ ἐλάττωες τῶν διακρινουσῶν τοὺς Εὐρωπαίους τῶν Αἰθιῶπων, τοὺς Μογγόλους τῶν Ὀττεντότων. Ἀλλ' οὐδὲν τῶν παραδειγμάτων τούτων μᾶς χορηγεῖ εὐκρινὴ χαρακτῆρα, ἐξηγοῦντα ἐκ πρώτης ὁρᾶς ἂν δύο ζῶα ἀνήκωσιν εἰς διάφορα εἶδη. Πολλοὶ φυσιοδίφαι ἠθέλησαν νὰ παραδύχθωσιν ὡς τοιοῦτον χαρακτῆρα τὴν γονιμότητα. Κατὰ Βυρῶνα, ὅσα ζῶα δὲν δύναται νὰ παραγάγῃσι ὁμοῦ γονίμους μιγάδας, εἰσὶ διαφορῶν εἰδῶν, ἐνῶ τὰ διὰ τῆς συζεύξεως των παράγοντα γονίμζ ζῶα, εἰσὶν ὁμοειδῆ. Ὁ Κ. Φλούρης συνετάχθη εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην, καὶ τὴν ὑπεστήριξε μετ' ἐξόχου ἱκανότητος καὶ πολυμαθείας. Κατ' αὐτὸν ὅλα τὰ ὁμογενῆ ἄτομα τοσούτον ὁμοιάζουσι πρὸς ἄλληλα, ὥστε δὲν ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ ὀργανικῶν χαρακτῆρων, καὶ μόνῃ ἡ γονιμότης δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις βεβαίας καὶ ἀκριβοῦς διακρίσεως τῶν εἰδῶν. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι πάντων τῶν τόπων δύναται νὰ παραγάγῃσι ὁμοῦ γονίμους ἀπογόνους, καὶ οἱ τῶν μέγιστον μακροχρόνιων φυλῶν ἔχουσι μέγιστα κλίση

εἰς τὸ νὰ συζεύγνυνται. Ἀρα πάντες εἰσὶ τῆς αὐτῆς φύσεως, καὶ κατὰγονται ἀπὸ τῆς αὐτῆς πηγῆς. Εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ πως παρήχθησαν αἱ ἀνθρώπινοι αὗται διαφοραὶ, ἀλλ' ἡ ἱκανότης αὕτη πρὸς παραγωγὴν ἀποδεικνύει τὸ ὁμοειδὲς αὐτῶν.

Καὶ ὁ Ὀλλάρδος θεωρεῖ τὸν λόγον τοῦτον ὡς ἀναμφισβήτητον, καὶ τὸν ἀναπτύσσει ἐπιμελῶς κατ' αὐτὸν μάλιστα τοῦτο εἶναι τὸ μόνον τοῦ εἶδους *κριτήριον*, οἱ δὲ λοιποὶ χαρακτῆρες εἰσὶν ἀδιάφοροι. Ἀλλ' εἶναι ἀληθὲς τοῦτο; Εἰ αἱ οὗτος ὁ μόνος χαρακτῆρ, καὶ ἀπαντᾷται εἰς ὅλα τὰ εἶδη; Προσέτι δὲ δὲν ἔχει τὸ ἐλάττωμα ὅτι δυσκόλως προσδιορίζεται, καὶ πολλάκις οὐδὲ δύναται παντάπασι νὰ προσδιορισθῇ; Καὶ πρῶτον μὲν δι' ἀπλῆς καὶ ἐπιπολαίου μάλιστα παρατηρήσεως δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν ζῶα συζευγόμενα, ἂν καὶ ὑφ' ὅλων τῶν φυσικοῶν θεωρῶντας ὡς ἀνήκοντα εἰς διάφορα εἶδη. Δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ὄνου, διότι τὸ προϊόν αὐτῶν εἶναι ἡ ἄγριος ἡμίονος, ἀλλ' ἡ οἰκτρόφορος ὄρνις καὶ ὁ φασιανός, ὁ αἰγαγρος καὶ ἡ ἀμνάς, ἡ Ἀλπάκα καὶ ἡ προβατοκάμηλος, τὸ κανάριον, τὸ *φιντσίον* καὶ ἡ καρδερίνα, παράγουσι μιγάδας ἄλλοτε μὲν ἀγρόνους ἄλλοτε δὲ γονίμους. Οὐδ' εἶναι δὲ ἀποδεδειγμένον ὅτι πᾶσαι αἱ γνωσταὶ φυλαὶ τῶν κυνῶν εἰσὶ μετατλάσεις ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου. Κατὰ Βεράρδον φαίνεται ὅτι ὅλοι οἱ ὄφεις ἐν τῇ Ἀμερικανικῇ ὁμοσπονδίᾳ, οἱ πέραν τοῦ Ἀλλεγάνου, εἰσὶ νέα φυλὴ, προελθούσα ἐκ συζεύξεως τοῦ ἀμερικανοῦ βονάσου καὶ τοῦ Εὐρωπαίου βοός. Ἀλλ' εἶναι καὶ ἀναμφισβητήτως ἀποδεδειγμένον ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ παραγάγῃσι μιγάδας, ἐταεὶ γονίμους. Τὸ πείραμα εἶναι ἀκατόρθωτον, καὶ ἐν τῇ φύσει σπανιότατα ἀπαντᾷται; Συνήθως οἱ μιγάδες μίγνυνται μετὰ τῶν λαῶν ἐξ ὧν ἐγεννήθησαν, σπανιότατα δὲ μετ' ἀλλήλων. Τέλος ὁ χαρακτῆρ οὗτος, οὕτως παραδέχθησαν ὡς μόνον βάσιν τῆς τῶν εἰδῶν διακρίσεως ἔχει τὸ ἐλάττωμα ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξελεγχθῇ. Τίς ἐγγυᾶται φέρ' εἰπεῖν ὅτι ὁ Ἀσιανός ἐλέφας δὲν δύναται νὰ συζευχθῇ μετὰ τοῦ Ἀφρικανοῦ; Δύναται ἐπομένως διαίρεσις τόσον σπουδαία ἐν τῇ ἐπιστῇ νὰ στηρίζηται ἐπὶ πειράματος τοσοῦτον δυσχεροῦς καὶ ἀκροσφαλοῦς; Ὁ χαρακτῆρ ἄρα οὗτος, οὗ ἡ σπουδαιότης εἶναι ἄλλως ἀναμφισβήτητος καὶ ἀναγκαία ἰδιότης τοῦ εἶδους. Ἀπαντᾷται μὲν συνήθως ἀλλ' ἂν αὐτὸς ἐλλείπῃ, ὑπάρχῃσι δὲ ἄλλοι διακρίσεως λόγοι, δὲν πρέπει δι' αὐτὸν μόνον νὰ μεταβάλληται ἡ διαίρεσις. Ἄν ἀνακαλύπτητε αἰφνηδίνως ὅτι ὁ οὐλύθρις κύων δὲν τεκνοποιεῖ μετὰ τοῦ λακωνικοῦ, δὲν εἶναι διὰ τοῦτο ἐπ' ἀναγκῆς νὰ διασταλῇ νέον εἶδος ὡς καὶ ἂν οἱ πίθηκες, ὡς λέγεται πηγνύνται καλύδαι καὶ ἐν αὐτοῖς μετ' Αἰθιοπιδῶν συζῶνται, ἀτέκνυα προϊόντα τῆς ὁρμηφυτοῦ ὀρέξεως ἦν ἀποδίδει αὐτοῖς ὁ Βύφων, δὲν ἔπρεπεν ἐκ τούτου νὰ συμπεράνωμεν ὅτι οἱ Αἰθιοπεῖς δὲν εἶναι ἄνθρωποι.

Τίς λοιπὸν εἶναι ὁ τοιοῦτου εἶδους χαρακτῆρ, καὶ

ὑπάρχει ἀκριβὲς αὐτοῦ ὁρισμός; ἢ μᾶλλον ὑπάρχουσιν ἀναγκασίως εἶδη, ὡς τὸ πνεῦμα ἡμῶν ὑποτίθει; Τῷ ὄντι ἀμφισβόλον φαίνεται τοῦτο ὅταν βλέπωμεν ὅτι αἱ λοιπαὶ τῆς ζωολογίας διακρίσεις, αἱ ὑπὲρ τῆς μεθόδου εἰσαχθεῖσαι καὶ πρὸς κατάρτισιν τάξεως ὡς ἐπιστήμη οὕτως ἐκτεταμένη, οὐδεμίαν παρέχουσι δυσκολίαν, τόσον ὀλίγον ἀμφισβητήσιμον φαίνονται, ἐν ᾧ οὗτε περὶ τῆς σημασίας αὐτῆς τῆς λέξεως εἶδος συμφωνοῦσιν οἱ ἐπιστήμονες, οὗτε ἀληθὲς καὶ ἀμετάβολόν τινα χαρακτηρισμὸν δύνανται νὰ εὕρωσι, δι' οὗ νὰ διακρίνωσι τὰς διαφόρους τάξεις εἰς ἃς διδεται τὸ ὄνομα τοῦτο. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι πάντες παραδέχονται εἶδη, καὶ προσδιορίζουσιν ἀριθμὸν αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ἐμφαίνουσι τὸν πρῶτον βαθμὸν διαμεσοῦς γενικότητος εἰς ἃς ἡ διάνοια ἀνυψοῖ τὸ ἄτομον, τὸ πρῶτον φυσικὸν ἄβροίσμα ὄντων οὐδεμιᾶς ἀναμείσει νὰ συνταυτισθῇ μετ' ἄλλου ἀναλόγου ἄβροίσματος· ἀλλ' ὅμως τίς ὁ φυσικὸς χαρακτῆρ καὶ ὃν πρέπει νὰ συμπωματῶνται εἰς εἶδος διάφορα ἄτομα οὐδεὶς ἀκριβὲς προσδιορίζων. Ὁ Κυβίερὸς εἶπεν ὅτι πάντα τὰ ἄτομα τὰ κατὰ γένος εἰς ἐνὸς ζεύγους ἢ ἐκ ζευγῶν ὁμοίων, εἰσὶν ἄτομα ὁμοειδή. Ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἀληθὲς τοῦτο, καὶ ἡμᾶς δηλοῖ ἡ λέξις *εἶδος*, καὶ οὕτως ἐννοουμένου αὐτοῦ, ἀποδίδει ἡ κατάταξις καθαρά καὶ ἀμετακίνητος. Προσέτι δ' ἀνευ τῆς ἀρχῆς ταύτης, τὸ προκείμενον ζήτημα ἀποβαίνει μάταιον καὶ οὐχὶ σπουδαῖον· διότι ἡ ἐρευνα ἂν ὑπάρχῃσι διάφορα ἀνθρώπων εἶδη, αὐτὸ τοῦτο ὑποτίθῃσιν, ὅτι θέλομεν νὰ γνωρίσωμεν ἂν ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρχαν διάφορα ζεύγη. Ἀλλ' ὁ ὁρισμὸς οὗτος, ὡς καὶ ἕτερος αὐτοῦ ὁμοῖος τοῦ Δὲ Κανδόλλου, δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν κατάταξιν, διότι ὁ χαρακτῆρ ἐφ' οὗ στηρίζεται κατ' οὐδένα τρόπον δύναται νὰ διαγνωσθῇ ἀπ' εὐθείας, καὶ ἐναπολείπεται πάντοτε νὰ εὕρεθῇ γενναῖος χαρακτῆρ ἐπιδεικνύων ὅτι πάντα τὰ ζῶα τὰ κεκτημένα αὐτῶν, ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων κατὰγονται. Ὁ Βλουμεινόςχος εἶπεν ὅτι ὅλα τὰ ζῶα τὰ ἔχοντα κοινούς τοὺς σπουδαιοτάτους χαρακτῆρας, εἰσὶ τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ὅταν οἱ διάφοροι χαρακτῆρες αὐτῶν δύνανται ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὸ κλίμα καὶ τὰς λοιπὰς ἐξωτερικὰς περιστάσεις. Οὐδ' ὁ ὁρισμὸς οὗτος εἶναι ἱκανὸς πρακτικῶς. Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι οἱ περὶ τοῦ εἶδους προταθέντες ὁρισμοὶ εἰσὶν οὐχὶ ἱκανῶς γενικοί, καὶ ἀποκλείουσιν ὡς ὁ τοῦ Βυφῶνος καὶ ὁ τοῦ Φλουρενσίου, τινὰ τῶν εἰδῶν. Ἄλλοτε δὲν ἀρμόζουσιν εἰς τὸ ὀριζόμενον ἀντικείμενον, ἀλλ' εἰσὶ τοσοῦτον ἀόριστοι, ὥστε δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις ἐπιστημονικῆς κατατάξεως. Συμφώνως πρὸς τὰ πράγματα, ὁ ὁρισμὸς τοῦ εἶδους πρέπει ν' ἀποκλείῃ τὴν ἀόριστον τῶν τόπων μεταβολὴν, διότι προφανὲς εἶναι ὅτι ὑπάρχουσιν τόποι, μένοντες πάντοτε οἱ αὐτοί, ὑπὸ ὁποίας δὴποτε ἐξωτερικὰς περιστάσεις. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲ πρέπει νὰ ὑποτεθῇ καὶ ὡς ἀπολύτως ἀμετάβολος ὁ τύπος τοῦ εἶδους, διότι πολλάκις δύο εἶδη συζεύγνυνται. Αἱ δύο διαφοραὶ αὗται τάξεις τῶν ἰδεῶν δυσκόλως συνάπτονται εἰς ἓνα καὶ

βραχύν, καὶ ἀκριβῆ καὶ εὐκρινῆ ὀρίσθον. Γενικῶς δὲ μόνον δύναται νὰ ὀρίσθῃ, ὅτι εἶδος τι ζώων ἢ φυτῶν εἶναι τὸ σύνολον τῶν ἀτόμων ὅσα κληρονομήσαντα ὁμοίον ὁργανισμόν κατὰ τὰ κυριώτατα αὐτοῦ μέρη, δύναται ν' ἀνατρέξωσιν εἰς ὄντα παραγωγικά, ὅμοια πρὸς ἄλληλα, καὶ ὧν αἱ περὶ τὸν ὁργανισμόν διαφοραὶ δύναται ἐπομένως νὰ ἐξηγηθῶσι διὰ μικρᾶς ἐπενέργειας αὐτῶν φυσικῶς τε καὶ τεχνικῶς.

Ὁ ὀρίσμος οὗτος ἀξιόλογος βεβαίως δὲν εἶναι, καὶ ἔχει ὀλέγον τὰ ἐλαττώματα ἃ καταδεικνύει εἰς τοὺς ὀρισμούς τοῦ Κυβιέρου καὶ Β. συμπεριλαμβανόμενου. Μᾶλλον τοῦδε ὅμως καλῆτερον τούτου δὲν ἔχομεν. Ἀλλὰ εἶναι καὶ ἀναπόφευκτον νὰ ὀρίσθωσιν αἱ διαφοραὶ διαίρεσις τῆς ζωολογίας; Μᾶλλον τοῦδε οὐδεμία κατωρθώθη νὰ ὀρίσθῃ, οὔτε ἡ τῶν γενῶν, οὔτε ἡ τῶν τάξεων, οὔτε ἡ τῶν οἰκογενειῶν. Χρησιμώτερος θὰ ἦτον ὁ ὀρίσμος τῶν εἰδῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶναι καὶ εὐκολώτερος. Ἀλλὰ καὶ ἕτεροι χαρακτηρῆς ἐπιβοηθοῦσι τὸν φυσιοδίφην, ὥστε δοθέντος ζώου, νὰ προσδιορίξῃ εἰς τί εἶδος ἀνήκει, καὶ μεταξὺ τῶν χαρακτηριστῶν τούτων ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ ἀμοιβαία ἀγωνία ἢ ἡ στειρεία τῶν προϊόντων αὐτῶν εἶναι εἰς τῶν σπουδαιωτάτων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀλάνθαστος. Προστίθεται δὲ δὲν πρέπει νὰ μένωσιν ἀνερεύνητα οὐδ' ἡ φύσις, οὐδὲ τὸ σχῆμα τῶν προϊόντων τούτων. Οὕτω παρετηρήθη ὅτι ζῶα γεννηθέντα ἐκ συζεύξεως γονέων ἑτεροειδῶν, ὁμοιάζουσι σχεδὸν ἐξ ἴσου καὶ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, ὡς ἡ ἡμίονος μετέχει τῆς μορφῆς καὶ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ὄνου. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὸ προϊόν τοῦ βονάστου καὶ τοῦ βοῦς, καὶ ὡς πρὸς τὸ τεχθέν ἐκ λευκοῦ καὶ μέλανος. Ἄν δ' ἐξ ἐναντίας οἱ γονεῖς τοῦ γεννηθέντος εἴη ὁμοειδεῖς, αὐτὸ ὁμοιάζει μᾶλλον ἑκάτερον ἐξ αὐτῶν. Οἱ διίσχυριζόμενοι ὑπὲρ τῆς ἐνότητος τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἐπρότεινον ἐπὶ πολὺ τὸ παράδειγμα τοῦ Κ. Κολάδωνος, φαρμακοπώλου ἐν Βιέννῃ, ὅστις συζεύξας λευκοὺς καὶ τεφροχρούς μῆς, εὗρεν ὅτι τὰ προϊόντα αὐτῶν ἐγεννήθησαν ὅτε μὲν λευκὰ ὅτε δὲ τεφροχρόα, διότι οἱ μῆς οὗτοι εἰσὶν ἀμφοτέρω τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Τὸ αὐτὸ φαινόμενον παρίσταται, ἂν καὶ εἰς βαθμὸν ἐλάττωσα, ἢ πρὸς ἄλληλους ἐπιμιξία λαῶν γειτόνων. Οὕτω τὸ τέκνον Ἀγγλίου καὶ Γαλλίδος, ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τύπον ἀγγλικόν ἢ τύπον γαλλικόν, σπανίως δὲ μετέχει τοῦ τύπου ἀμφοτέρων τῶν γονέων αὐτοῦ συγχρόνως. Ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι οὐχὶ σταθερῶς καὶ πάντοτε, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀληθὲς, προέρχεται δὲ, κατὰ τινάς, ἐκ τοῦ ὅτι ἡ διαφορὰ τῆς μορφῆς τῶν δύο γονέων εἶναι ἐλαχίστη, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ προϊόντι αὐτῶν παρατηροῦμεν μᾶλλον τοὺς καταφανεστέρους χαρακτήρας τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς ἂν δὲ προσείχομεν περισσότερον, φρονοῦσιν ὅτι ἠθέλομεν ἀνακαλύψαι ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ ἑτέρου γονέως τοὺς χαρακτήρας, ἥττον προφανεῖς ἀναμφισβότως, διακρινόμενους ὅμως καὶ τούτους. Ἀλλὰ καὶ ἂν τοῦτο ἦτον ἀληθὲς, καὶ ἂν τὸ παρατηρηθὲν φαινόμενον ἦτο φαινόμενον μόνον ἰσορροπίας, οὐχ ἥττον ὁμοῦς ὑφίσταται, καὶ ἐπικυροῖ

ὅτι θελομεν ν' ἀποδείξωμεν, ὅτι δηλαδὴ ἡ μεταξὺ τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος ἀνθρώπου διαφορὰ, ἡ μεταξὺ τοῦ κιτρίνου καὶ τοῦ χαλκόχρους, εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν διαφορὰν τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ δύο εἰδῶν ζώων, οἷον τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ὄνου.

Ἀλλὰ παρὰ τοῖς ζώοις καὶ τοῖς φυτοῖς τὰ εἶδη παράγονται καὶ διακρινόμενα, οὐδόλως συγγεόμενα ἢ μιγνύμενα. Ἡ φύσις θέλει ν' αὐξάνωνται καὶ νὰ πληθύνωνται πάντα τὰ πλάσματα, ἐξακολουθοῦντα τὸ ἴδιον αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἀλλότριον εἶδος. Ἄν τὰ εἶδη ἐδύναντο ν' ἀναμίγνυνται, οὐδ' ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῶν βαθεῖα διαστολή, ἡ τάξις καὶ ἡ ποικιλία συγχρόνως δὲν ἐδύναντο νὰ διατηρῶνται εἰς τὴν ζωικὴν καὶ εἰς τὴν φυτικὴν πλάτην, καὶ ὁ κόσμος θὰ ἀπέβαινε εἰς συγκαχυμένην ἀκοσμίαν. Πῶς νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐκτός τῶν ὀλιγαριθμῶν ἐξαιρέσεων ἃς ἀνεφέραμεν, τὸ ἀνθρώπινον γένος δύναται νὰ παρουσιάσῃ τὸ αὐτὸ φαινόμενον, καὶ ὅτι πάντα τὰ ἀνθρώπινα εἶδη δύναται ν' ἀναμίγνυνται ἀδιακρίτως, ἀδυνατούτων ν' ἀνευρεθῶσι τῶν ἀρχικῶν τύπων, καὶ νὰ προσδιορισθῶσι τῶν χαρακτήρων ἑκάστου εἶδους; Διὰ τὴν φύσιν θὰ ἤρνετο εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἐχορήγηται εἰς τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά; Ἡ ἐνστασις αὕτη θὰ ἦτον σπουδαία, ἂν ἡ θεραπεία δὲν ἦτον πλησίον τοῦ κακοῦ, ἂν ἡ φύσις δὲν εἶχε μεταχειρισθῇ ὡς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους μέθοδον τὸ αὐτὸ ἐπιφέρουσαν ἀποτέλεσμα τῆς ἀμοιβαίας τῶν εἰδῶν ἀγωνίας, ἀλλὰ διαφέρουσαν ὡς πρὸς τοὺς τρόπους. Ἄντὶ μιγνύμενοι οἱ ἀνθρώποι νὰ παράγῃσιν ἀπείρως ποικίλους τύπους, βλέπομεν ἐξ ἐναντίας ὅτι τὰ σχήματα τῶν μιγάδων παικίλλονται ἐν στενωτάτοις ὁρίοις. Αἱ χαρακτηριστικαὶ διαφοραὶ τῶν ἀνθρώπων εἰσὶ τόσον ἔμμονοι, ὥστε οὐ μόνον εἰς τὴν τοῦ κλίματος ἐπιρροήν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐπανειλημμένην ἐπιμειξίαν ἀντέχουσιν. Ὅταν δύο φυλαὶ ἢ δύο εἶδη διαφορὰ συναναμιγνυνται, τὰ προϊόντα αὐτῶν μετέχουσιν ἀμφοτέρων τῶν γονέων, καὶ φαίνεται ὡς ἂν ἡ ἐπιμειξία αὕτη ἐμελλε ν' ἀποσπῇ τοὺς ἀρχικοὺς τύπους. Ἀλλ' ἂν οἱ μιγάδες οὗτοι συζευχθῶσι μετ' ἀτόμου ἀνήκοντος εἰς τὸ εἶδος ἑνὸς τῶν γονέων αὐτῶν, τὰ τέκνα τῶν θέλουσι τείνει εἰς τὸ νὰ ἐπαναλάβωσι τοὺς διακριτικούς χαρακτήρας τοῦ τύπου τοῦ γονέως τούτου, καὶ μετὰ τινος γενεᾶς, ἂν ὁμοίαι συζεύξεις ἐξακολουθῶσιν, ὁ τύπος τοῦ ἑτέρου γονέως θέλει ἀπολεσθῇ μέχρις ἔχθους. Ἄν μεταξὺ πληθους λευκῶν εἰσφύρτωσιν τινες μέλανες, μετ' ὀλίγας γενεάς ὁ μέλας τύπος ἀπορροφᾶται καὶ εἰς οὐδὲν ἀνευρίσκεται τῶν παιδίων. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὰ ἑτεροειδῆ συζευγνύμενα ζῶα πάντοτε τὰ προϊόντα αὐτῶν τείνουσιν εἰς τὸ νὰ ἐπαναλάβωσι τοὺς χαρακτήρας ἑνὸς τῶν συναναμιγνύμενων τύπων. Ἡ ἐμμονὴ δ' αὕτη τῶν τύπων ἀποδεικνύει ὅτι αἱ ἀνθρώπιναι διαφοραὶ δὲν εἶναι οὔτε τῆς τύχης οὔτε τῶν κλιμάτων ἀποτελέσματα, καὶ πιθανολογεῖ ἰσχυρῶς τὸ δόγμα τῆς ἀρχικῆς διακρίσεως τῶν εἰδῶν. Διὰ μόνου τούτου τοῦ φυσικοῦ νόμου δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ν' ἀνεύρωμεν τοὺς τύπους τῶν ἀρχικῶν φυλῶν ἐν μέσῳ τῶν παντοίων ἐπιμιξιῶν ὅσας ἐ-

πέφερον αἱ ἐπιδρομαὶ, αἱ κατακτήσεις, αἱ ἀποικίαι. Τῆς ἐπιμονῆς ταύτης τινὰ ἐμνημονεύσαμεν παραδειγ-
ματα, ὁμιλοῦντες περὶ τῶν Ἑβραίων καὶ περὶ τῶν
Ἑλλήνων. Ἀλλὰ τὰ ἔθνη ταῦτα δένειναι τὰ μόνον, πολ-
λοῦ γὰρ καὶ δεῖ. Ὁ Κ. Εἰδάρδος διέκρινεν ἐν Γαλλίᾳ
τοὺς ἀρχαίους Γάλλους ἀπὸ τοὺς τῆς φυλῆς τῶν
Κιμρίων. Εἰς τὸν Αὐστριακὸν στρατὸν εὗρεν οὐκ ὀ-
λίγους Οὐνους. Ὅπως τύπος τις ἐξαλειφθῇ ἐντελῶς,
εἶναι ἀνάγκη αἱ δύο φυλαὶ νὰ ἐπιμειγνῶνται ἐξ ἴσου,
καὶ μετὰ ταῦτα οἱ ἐξ αὐτῶν γεννώμενοι νὰ συζευ-
γνῶνται μόνοι πρὸς ἀλλήλους, ὅπως πιθανῶς οὐδέ-
ποτε συνέβη. Λαὸς ἄλλον ὑποδοσὺλόν, πέμπει μέρος
μόνον τῶν τέκνων αὐτοῦ εἰς τὴν κατάκτησιν, τὸ δὲ
πλεῖστον τοῦ ἔθνους μένει οἰκαδὲ, καὶ δὲν ἐπιμειγνύ-
ται· οἱ δὲ νικηταὶ εἰσὶ συνήθως ὀλιγοπληθεῖς ὡς πρὸς
τοὺς ἡττηθέντας. Εἰς πρὸς τὴν ἱστορίαν, λαὸς ἡττη-
θείς, λαὸς στέρηθείς τῆς ἀνεξαρτησίας του, παύει ὑ-
πάρχων, καὶ ἐν ταῖς πολιτικαῖς μεταβολαῖς, ὡς ἐν
ταῖς φυσικαῖς ἀνατροπαῖς τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὑποτί-
θεται ὅτι ἀνὰ μία φυλὴ μέχρι τῶν χρόνων ἐκείνων
ζῶσα, ἐξηφανίσθη ἐκαστοτε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.
Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν φυσιογνωσίαν ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγ-
μα. Οἱ νικηταὶ συναναμειγνῶνται μετὰ τῶν ἡττη-
θέντων, καὶ τὸ νέον ταῦτο αἷμα, ὡς ἐπὶ τὸ πλὸν δρα-
στικώτερας καὶ καλλητέρας φύσεως, ζωογονεῖ τὸ τοῦ
κατακτηθέντος λαοῦ, καὶ νέα στοιχεῖα ἐπιφέρων αὐ-
τῷ, τὸ φέρει καὶ νέαν τάσιν, νέαν πολιτικὴν. Μετ'
οὐ πολὺ δὲ, ἐπειδὴ τὸ πλῆθος τῶν νικητῶν εἶναι
συνήθως κατ' ἀναλογίαν μικρὰν, ἀπορροφᾶται τὸ
αἷμα ὃ συνεισέφερον, ἐκλείπει, καὶ ὁ ἡττηθείς λαὸς
ἀναλαμβάνει τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ φύσιν, ἂν ἄλλη τις
αἰτία δὲν ἐπέβη τροποποιήσασα πάλιν αὐτήν. Συγ-
γραφεὺς πολυμαθέστατος καὶ κριτικώτατος ἀπέ-
δωκε ποτε εἰς ταύτην τὴν ἐπιμειξίαν καὶ τὴν ἀπορ-
ρόφησιν τῶν φυλῶν, εἰς ταύτην τὴν μεταβολὴν τῆς
ἐσωτερικῆς φύσεως καὶ τοῦ ὁργανισμοῦ τῶν λαῶν,
τὰς κυριωτάτας ποικιλίας τῶν πολιτικῶν αὐτῶν
διατάξεων καὶ συνδυασμῶν (1).

Ἐξεθίσσαμεν σχεδὸν ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τῶν
προσδεδόντων τὴν ἐνότητα τῆς ἀνθρωπίνης καταγω-
γῆς. Ἄν ταῦτα δὲν φαίνωνται ἐπαρκῆ ὅπως κατα-
στρέψωσι τὸ δόγμα τῆς ἀρχικῆς ποικιλίας τῶν ἀν-
θρωπίνων φυλῶν, ἀλλ' οὐδ' ἡ ποικιλία αὕτη εἶναι
ἀυστηρῶς ἀποδεδειγμένη, καὶ στηρίζεται μόνον εἰς
πλῆθος ἐπιχειρημάτων ἀρνητικῶν. Πρὶν δ' ἐκθέσωμεν
ἐσχάτους τινὰς λόγους οἵτινες δύνανται νὰ προταθῶ-
σιν ὑπὲρ αὐτῆς, ἃς ἀναφέρωμεν περιέργους τινὰς θεω-
ρίας, ἐπισηθεύσας ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ἑνὸς μόνου ἀρχι-
κοῦ ζεύγους, πηγῆς πάντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἃς
ἀνερευνήσωμεν ποῖον σχῆμα, ποῖα μορφή, ποῖον χρώ-
μα ἀπέδωκε εἰς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον. Ἐκ πρώτης
ὀψεως ἐπρεπε νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ Ἀδάμ ἐκασμαίτο δι'
ὅλων τῶν φυσικῶν πλεονεκτημάτων ἐφ' ὅσοις ἐγκαν-
χῶνται αἱ ἐντελέστεραι τῶν φυλῶν, καὶ ὅτι ἀνήκεν

εἰς τὴν φυλὴν ἣν θεωροῦμεν ὡς πασιῶν ἀνώτεραν
κατὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν μεγαλοφυΐαν. Καὶ αὐτοῦ
τοῦ Βελδεδάρτου Ἀπόλλωνος ἐπρεπε νὰ φανταζώμεθα
ὠραιότερον τὸν πατέρα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Οὐ γ-
ῆττον ὁμοῦς, φυσιοδίφης τις, ὁμοιογῶν ὅτι οὐδέποτε
τὸ κλίμα, οὔτε αἱ τοῦ ἀντακτισμοῦ συμπτώσεις δύ-
ναι νὰ μεταβάλλωσι τὸν λευκὸν εἰς Αἰθίοπα, ἐ-
κρινεν ὅτι εὐκολωτέρα εἶναι ἡ ἀπὸ τοῦ μέλανος χρώ-
ματος εἰς τὸ λευκὸν μετάβασις, καὶ ἐπρόσδυσεν ὅτι
ὁ Ἀδάμ ἦτον μέλας Ἀδυσινός. Πρῶτον, νομίζω, ὁ
Κ. Πριγάρδος ἐπρότεινε τὴν γνώμην ταύτην. Κατ'
αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀγρίᾳ καταστάσει εἶναι φυ-
σει μέλας, καὶ ὁ πολιτισμὸς τὸν λευκαίνει, ὥστε ὁ-
σῶ μᾶλλον ἐξηγενηστέον εἶναι, τόσῳ λαμπρότερον
ἔχει τὸ χρῶμα. Διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἀγριοὶ λαοὶ
εἰσὶ μέλανες ἢ ὑπομέλανες, οἱ δὲ πεπολιτισμένοι, κι-
τρινοὶ ἢ λευκοί. Τὸ αὐτὸ δὲ παρατηρεῖται καὶ παρ'
ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ λαῷ, διότι οἱ ἀστοὶ τῶν πόλεων
εἰσὶ λευκότεροι τῶν χωρικῶν. Ἀνηρέσαμεν ἤδη ἀνω-
τέρῳ τὴν γνώμην ταύτην, ἀποδείξαντες ὅτι τὸ κλίμα
καὶ ἡ κοινωνικὴ κατάστασις δὲν ἐπενεργοῦσι μόνι-
μως ἐπὶ τῆς χροῖας τοῦ δέρματος, καὶ προφανὲς εἶ-
ναι ὅτι τὸ χρῶμα τοῦ ἀνθρώπου δὲν δύναται νὰ γίνῃ
ἀπὸ μέλανος λευκόν, ὡς οὔτε ἀπὸ λευκοῦ δύναται νὰ
γίνῃ μέλαν. Πάντῃ περιστῶν νομίζομεν ν' ἀποκρού-
σωμεν γνώμην ἣτις ἀναγνωρίζει ὡς πατέρας ἡμῶν
αὐτοὺς ἐκείνους οἵς θεωροῦμεν ὡς εἰς τὴν ἐσχάτην
βαθμίδαν τῆς ἀνθρωπίνης κλιμακῆς ἰσταμένους. Προ-
οδεύει ἀναμφισπόητῶς ἡ ἀνθρωπότης, ἀλλ' οὐχὶ εἰς
βαθμὸν ὥστε νὰ μεταποιηθῇ ὁλοκλήρως τὸ ἀνθρώπι-
νον γένος. Προσέτι δὲ δυσπαράδεχτον εἶναι ὅτι ὁ ἀν-
θρωπος ἐξῆλθε κατ' ἀρχὰς τοσοῦτον δύσμορφος ἐκ
τῶν χειρῶν τῆς πλάσεως. Καὶ λαμπρὰν μὲν ἰδέαν
δὲν ἔχω περὶ τῶν πρώτων ἀνθρώπων, φρονῶ ὁμοῦς ὅ-
τι κατὰ τὴν μορφήν παρηκμάσαμεν μᾶλλον. Ὁ πο-
λιτισμὸς, αἱ τέχναι, ἡ βιομηχανία, ἡ ἐλευθερία, εἰ-
σὲν ἀξιόλογα δῶρα ἀπονεμηθέντα τοῖς ἀπογόνους ἡ-
μῶν, ὥστε ἀνευ φθόνου δυνάμεθα νὰ παρηγορήσωμεν
ἀντὶ αὐτῶν τὴν ματαιοφροσύνην τῶν πρώτων ἡμῶν
προγόνων, παραχωροῦντες αὐτοῖς τὸ πλεονέκτημα
τῆς φυσικῆς καλλονῆς.

Ἄλλοι τῆς ἀρχικῆς ἐνότητος ὑπερασπισταί, πα-
ρεδέχθησαν ὡς μόνον ὅρον ὅτι ὁ θεωρούμενος ὑπ'
αὐτῶν ὡς πρῶτος ἄνθρωπος ἦτον ἐρυθρός, ὥστε διὰ μι-
κρᾶς μόνον μεταβολῆς ἐδύνάτο νὰ γίνῃ μέλας, καὶ
πάλιν διὰ μικρᾶς μεταβολῆς ἐπὶ θάτερον νὰ γίνῃ
λευκός. Παράδοξος ὑπόθεσις! Πῶς! ἐκεῖνοι οἱ ἀν-
θρωποὶ οἵτινες οὐδέποτε ἐδυνήθησαν νὰ ἐξευγενισθῶ-
σιν, ὧν ὁ τόπος φέρει ἔθνος θαυμάζομενον σήμερον
διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὰς πολιτικὰς διατάξεις του,
ἀλλὰ τὸ φέρει ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι ἐξέλιπον, οἱ ἄνθρωποι
οἱ μόνον ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει δυνάμενοι νὰ ζῶσι,
καὶ οὗς περίφημοι συγγραφεῖς ἐθεώρησαν ὡς κτήνη
ἀνεπίδεκτα πάσης διανοητικῆς ἀναπτύξεως, αὐτοὶ
ἦσαν οἱ πρόγονοι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους!

Κατὰ τὴν ἡ'. ἐκατονταετηρίδα εἶχεν ἐκκηνοθῇ
παράδοξος θεωρία πρὸς ἐξηγήσιν τῶν ἀνθρωπίνων
διαφορῶν. Τινὲς φυσιοδίφαι, ἐν οἷς καὶ ὁ Κυβίερς,

(1) Δοκίμιον περὶ ἀνισότητος τῶν ἀνθρω-
πίνων φυλῶν, ὑπὸ Μ. Α. Γοδινῶ, 2. Τ. εἰς 8. Πα-
ρίσις. 1853.

πιστεύουσιν εἰς τὴν αἰωνιότητα τῶν σπερμάτων, φρο-
νούντες ὅτι τὰ ἐμβρυα ὅσα ὄντων ἀπ' αἰῶνος ὑπαρ-
ξάντων ἢ μέχρι τέλους ὑπαρξόντων ποτὲ, ἐμπερι-
είχοντο ἐν τῷ πρώτῳ ἀτόμῳ, καὶ ἐπομένως ὅτι ὁ
θεός, ἀντὶ τῆς πλαστικῆς ἑκάστου σπέρματος καθ' ἣν στιγ-
μὴν ἀναπτύσσεται, παρήγαγεν ἐράπαζ κατὰ τὴν
ἀρχὴν τοῦ κόσμου ὅλα τὰ σπέρματα τῶν ὀργανικῶν
σωμάτων. Φυσιολόγος τις τῆς ἐπ. ἐκπαιδευτικῆς τοῦ
ἐφορμίου εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν θεωρίαν ταύτην, ἐ-
πρόσδυσεν ὅτι ἡ πρώτη γυνὴ περιεῖχεν ἐντός της
πάντων τῶν ἐπέρχοντων ἀνθρώπων τὰ σπέρματα.
ἐναλλήλως ἐνηρμοσμένα· καὶ ἐπειδὴ πάντες οἱ ἄν-
θρωποι δὲν εἶναι ὅμοιοι, οὐδὲ τὰ σπέρματα ἦσαν ὁ-
μοια πάντα, ἀλλ' ἀνέκαθεν διακρίνοντο διὰ διαφόρων
χρωμάτων. Κατ' αὐτὸν μεταδίδοντο τὰ σπέρματα
ἀπὸ γυναικὸς εἰς γυναῖκα, ἐλαττούμενα τὸν ἀριθμὸν
καθ' ὅσον ἐβλάπτανον, ὥστε δύναται νὰ συμβῇ ἡ δὲ
ἐντελὴς αὐτῶν ἐξαντλήσις ἀποτέστις τοῦ ἀνθρώ-
πινου γένους. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο· ἀλλὰ κατὰ τὴν
θεωρίαν ταύτην πιθανόν, νὰ ἐξαντληθῶσι ποτὲ ὅλα τὰ
λευκὰ ὡὰ, τὰ πληθύνοντα τὰς ἡμετέρας χώρας, καὶ
τότε πάντες οἱ Εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ θὰ μετέβηλλον χρω-
μα, ὡς ἐπίσης ἐνδέχεται νὰ ἐξαντληθῇ ἡ πηγὴ τῶν
μελανῶν ὡῶν, καὶ πᾶσα ἡ γῆ νὰ καλυφθῇ ὑπὸ λευ-
κῶν κατοίκων. Τὸ συμπέρασμα ἤδη τοῦτο ἀρκεῖ πρὸς
ἀπόρριψιν τῆς τοιαύτης γνώμης. Ἄλλως τε ἡ θεωρία
ταύτης τῆς ἐναλλήλου ἐναρμογῆς τῶν σπερμάτων
ἐγκατελείφθη ἤδη, διότι ἀδύνατον καθιστᾷ αὐτὴν
τὸ ἄπειρον ὡῶν πλῆθος ὅπερ ἔπρεπε νὰ περιλαμβά-
νηται ἐντός τοῦ πρώτου ἀτόμου ἑκάστου εἴδους. Ὁ
Κ. Στράους - Λουκχέιμ, ἐντός περιέργου συγγράμ-
ματος (1), θέλων νὰ συλλάβῃ ἰδέαν, οὐχὶ μὲν ἀκρι-
βῆ, ἀλλὰ καὶ κατὰ προσέγγισιν, τοῦ πλῆθους αὐτῶν,
ὑπελόγησε πόσα σπέρματα ἔπρεπε νὰ περιέχῃ φυτὸν
δεδομένου τινὸς γένους, καὶ πρὸς τοῦτο ἐξέλεξεν ἐν-
τῶν εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐναλλήλου ἐναρμογῆς κα-
ταλληλοτάτων φυτῶν, τὸν μήκωνα, ὅστις εἶναι φυ-
τὸν ἐναιύσιον, ἀποθνήσκον δὴλ' κατ' ἔτος ἅμα πα-
ραγάγῃ τὰ σπέρματά του, ἐν ᾧ τὰ μακρόβια φυτὰ
παράγουσι σπέρματα ἐπὶ πολλὰ ἔτη κατὰ σειράν. Ὁ
μήκων παράγει 5—6000 σπόρους κατ' ἔτος. Ὅπως
δὲ διευκολύνῃ τοὺς ὑπολογισμούς του, ὁ Κ. Στρά-
ους, ὑπέθεσε μόνον χιλίους. Ὁ πρῶτος λοιπὸν μήκων,
ὁ κατ' εὐθείαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πλασθεὶς, παρήγαγε τὸ
πρῶτον ἔτος τῆς πλαστικῆς 1000 σπέρματα· ἑκάστον
δὲ τῶν σπερμάτων τούτων παρήγαγε πάλιν 1000
κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἐκάστον
λοιπὸν ἔτος παρήγαγεν ἡ εὐδύνατο νὰ παράγῃ (διότι
ὅλα τὰ σπέρματα δὲν βλαστάνουσιν· ἀλλ' ὡς πρὸς
τὸν προϋπολογισμόν τοῦτο εἶναι ἀδιάφορον, διότι
ἂν δὲν βλαστάνουσιν εὐδύναντο νὰ βλαστήσωσιν) χι-
λιάκις τόσους μήκωνας ὅσοι ὑπῆρχον κατὰ τὸ προ-
λαβὸν ἔτος. Ἡ πλάσις ἐγένετο πρὸ ἐξακισχιλίων πε-
ρίπου ἔτων δι' ἀπλουτάτου λοιπὸν ὑπολογισμοῦ ὁ
Κ. Στράους Λουκχέιμ ἀνεζήτησε πόσα σπέρματα πρέ-
πει νὰ περιεῖχεν ὁ πρῶτος μήκων ἐπὶ ὑπόθεσιν ὅτι

ὁ κόσμος θέλει τελειώσει τὸ ἔτος τοῦτο, παροῶν
ἐπομένως ὅλα τὰ μεταγενεστέρως ἀναπτύχθησόμενα
ἐξ ἀλλήλων σπέρματα, μέχρι ἐντελούς αὐτῶν ἐξαν-
τλήσεως καὶ ἀποσπείσεως τοῦ γένους τῶν μήκωνων.
Εὔρε λοιπὸν ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, δυσκόλως καὶ γρα-
φόμενος καὶ προφερόμενος, σημειοῦται διὰ τῆς μο-
νάδος προηγουμένης δεκαοκτῶ χιλιάδων μηδε-
κισίων. Τὸ τεράστιον τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἀρκεῖ αὐ-
τὸ καθ' ἑαυτὸ ὅπως ἀποδείξῃ πόσον ἄτοπον εἶναι
τὸ σύστημα τοῦτο. Ὅπως δὲ ἐκτιμηθῇ δεόντως ὁ
ἀριθμὸς οὗτος, παρατηροῦμεν ὅτι ἂν ὑπετίθετο πᾶσα
ἡ γῆ κατεσκευασμένη ἐκ μόνων σπόρων μήκωνων,
ἑκάστου σπόρου ἔχοντος ἐνός ὑποχιλιομέτρου διά-
μετρον, ὁ πρὸς ἀπαρτισμὸν αὐτῆς ἀναγκαῖος ἀρι-
θμὸς τῶν σπόρων θὰ ἐγράφετο δι' ἐνός 2, προηγου-
μένου τριάκοντα μηδεκισίων, ποσότητος σχεδὸν
μὴ συγκρινομένης πρὸς τὴν προλαβούσαν.

Πᾶσαι αὗται αἱ ἀδύνατοι ἐπαγωγαί, πᾶσαι αἱ
κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀγγίσεις ἐξηγήσεις, αἱ
ἐφευρεθείσαι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς θεωρίας τῆς ἐνό-
τητος, φαίνονται κῶδός τι χορηγοῦσαι εἰς τὴν ἰδέαν
ἣν κατὰ πρῶτον ὁ Κ. Βιρίης ἐπρότεινε, μετ' αὐτὸν
δὲ πολλοὶ φυσιολόγοι ὑποστήριξαν. Ἄν δὲν εἶχομεν
ἐμφυτὸν τινα ἀποστροφήν πρὸς τὴν ἰδέαν ἀρχικῆς
καὶ διαρκούς ἀνισότητος μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἂν
τὸ ἡμέτερον πνεῦμα, τὸ ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ πρὸς
τὰς ἀφελεστέρας ἀντιλήψεις πάντοτε τείνων, δὲν ὑ-
πελάμβανε πάντοτε ὅτι ἐννοεῖ τῶν εὐκολώτερον τὴν
πλάσιν, καθ' ὅσον τὴν περιορίζει, ἂν ἑκάστος λαὸς
δὲν ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ὡς μόνον οἰκογέ-
νειαν; αἱ βαθυκαὶ καὶ μόνιμοι διαφοραὶ αἱ παρετηρή-
σασιν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἀδύνατον τοῦ ν' ἀ-
ποδώσωμεν τὰς διαφορὰς ταύτας εἰς ἀτμοσφαιρικὰς
αἰτίας ἢ εἰς τυχαίας τοῦ ὀργανισμοῦ περιστάσεις,
τῶν ζώων τὰ παραδείγματα, ἡ δυσκολία τοῦ νὰ εὐ-
ρεθῶσι διὰ τὰς ἀνθρωπίνους διαφορὰς ἐξηγήσεις λο-
γικαὶ ἢ ἐπιστημονικαί, πάντα ταῦτα θὰ ἐνεποίουν
πανταχοῦ δισταγμούς ὡς πρὸς τὴν θεωρίαν τῆς ἐνό-
τητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἄλλο δ' ἐπιχείρημα
κατὰ τῆς δοξασίας ταύτης προστίθεται ἡ γνώσις τῶν
γενικῶν νόμων τῆς φύσεως. Νόμος σταθερότατος, ἀ-
ναμφισπόητος ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν, προφανέστατος
ὡς πρὸς τὰ μέτα αὐτοῦ, εἶναι ἡ ἀφθονία μετ' ἧς ἡ
φύσις παράγει τὰ σπέρματα ὅλων τῶν ὀργανικῶν ὄν-
των. Ἡ πρόνοια μυριοτρόπως κηδεταὶ περὶ τῆς δια-
δότικας καὶ διατηρητικῆς τῆς πλαστικῆς. Καθ' ἑκά-
στον ἔτος, καθ' ἑκάστην στιγμὴν παράγονται παν-
τοειδῆ σπέρματα, ὧν ὀλίγιστα μόνον βλαστάνουσιν.
Ἄλλ' ὅτι καθ' ἑ αὐτὴν συμβαίνει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν
ἡμῶν, διατί νὰ μὴ παραδεχθῶμεν ὅτι συνέδη καὶ
κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς οἰκουμένης; Διατί νὰ
τὸ ἀρνηθῶμεν διὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἦτον ἡ ἀφθονία
μάλιστα ἀναγκαῖα; Εἶναι πρᾶγμα τόσον εὐκατανό-
ητον ἢ ἐξ ἐνός μόνου πατρὸς καὶ μιᾶς μητρὸς πα-
ραγωγή ὅλων τῶν μυριάδων τῶν πολυμόρφων; Ὅλα
τὰ πεμπλήθη φυτὰ, τὰ μὴ ἐπιδεχόμενα μεταφύτευ-
σιν, παρήχθησαν λοιπὸν ἐξ ἐνός μόνου φυτοῦ εἰς ἕνα
καὶ τὸν αὐτὸν τόπον. Εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῶ-

(1) Θεολογία τῆς φύσεως. 3, Τ. 8, Παρίσι, 1852.

μεν τὴν γῆν ποτὲ κοσμουμένην ὑπ' ἐνὸς μόνου φυτοῦ ἐξ ἑκάστου εἶδους, καὶ νῦν φαντασθῶμεν τὰ ἀπεραντα σημερινὰ δάση συνιστάμενα ἐξ ἐνὸς μόνου δένδρου ἑκάστου; Ἄν ἡ ἀπεράντους ἐκτάσεις τὴν σήμερον καλύπτουσα ποτὶ συνέκειτο τότε ἐξ ἐνὸς ἀτόμου ἑκάστου εἶδους αὐτῆς, ποῦ εὕρισκον τὰ ζῶα τροφήν ἐπὶ τῆς σχεδὸν γυμνῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς; καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ πῶς θὰ ἔζων τὰ πρῶτα τῶν ἰχθύων ζεύγη; Ἡ καταστροφή δὲν ἤθελεν αἰφνης ἀναχαιτίσαι τὴν παραγωγὴν καὶ εἰς τὸ ζῶϊκόν καὶ εἰς τὸ φυτικὸν βασιλείον, καὶ τὰ ἰσχυρότερα εἶδη, καταργόντα τὰ ἀσθενέστερα, δὲν ἔ' ἀπειθνήσκον καὶ αὐτοὶ τῆς πείνης; Ὅ,τι δὲ λέγομεν περὶ τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν, δύναται κατὰ μέρος νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ λογικὸν πρὸς οὐδεμίαν προσκρούει ἐνστάσιν παραδεχόμενον τὴν αὐτὴν ἀφθονίαν περὶ τὴν μόρφωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐκ προνοίας ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ, καὶ ἀπίθανον δὲν φαίνεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀνεφάνησαν συγχρόνως ἢ ἀλληλοδιαδόχως εἰς διάφορα μέρη τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἡ αὐτὴ χεὶρ ἡ παραγωγὴ τὸ χορτόν εἰς τὰ πεδία τῆς Ἀμερικῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ ἐκεῖ καὶ ἀνθρώπους; Δὲν ἀρνούμεθα τὰς δυσχερείας καὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως! Ἀλλ' αὐτὴ δύναται μᾶλλον νὰ ἐξηγήσῃ τὰς διακρίσεις τῶν φυλῶν, αἵτινες τοσοῦτον δυσκόλως δύνανται νὰ μὴ θεωρηθῶσιν ὡς διαφοραὶ εἰδῶν. Ὅπως δὲ πρὸς δὲν φαίνεται πιθανόν ὅτι ἡ πρόνοια ἤθελεν ἐκθέσαι εἰς τοὺς κινδύνους ὅσοι ἐδύναντο ν' ἀπειλῶσι ἐν μόνον ζεύγος, τὴν ζωὴν καὶ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Τοιαύτη καὶ δὲν εἶναι ἡ τάξις τῆς φύσεως, ὡς ἡ ἐπιστήμη μᾶς δεικνύει αὐτὴν, καὶ ὁ ἀπορρίπτων τὸ προτεινόμενον σύστημα πρέπει νὰ φαντάζεται κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς πλάσεως τὰς ἐν πραγματικῶν ὅλως ἀνεξάρτητον τῶν δεδομένων, ὅσα σήμερον παρέχει ἡμῖν ἡ πείρα καὶ ὁ συλλογισμός.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΙ ΝΕΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ.

—ο—

Νεοκαθολικοὶ (Neukatholiken), ἡ Γερμανοκαθολικοὶ, (Deutschkatholiken), ἡ χωρισθέντες Καθολικοὶ (Katholische Dissidenten) ὀνομάζονται οἱ ὅπαδοι νέας τινὸς αἵρέσεως, γεννηθείσης ἐκ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα διὰ τὰς ἐξῆς αἰτίας:

Τῇ 5' Ἰουλίου 1844 ἡ ἐν Τριέρεϊ (Trier) τῆς Πρωσίας πρωτοσυγκελλία ἐγνωστοποίησε δι' ἐγκυκλίου εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτῆς διοίκησιν, ὅτι ὁ Τριέρεως ἐπίσκοπος Γυλιέλμος Ἀρνόλδης ἐμελλε νὰ ἐκπληρώσῃ κατὰ τὸ θέρος ἐκεῖνο τὴν πολλαπλῶς ἐκφρασθεῖσαν εὐχὴν τῶν ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ Χρι-

στιανῶν, ἵνα προσκυνήσωσι τὸ ἐν τῇ ἐκεῖ μητροπόλει φυλαττόμενον ἀνεκτίμητον κειμήλιον, τὸν ἅγιον τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ χιτῶνα, τὸν ἄρραφον, τὸν ἀνωθεν ὑφαντὸν δι' ὅλου (α), ἐκτελισόμενον εἰς δημοσίαν προσκύνησιν ἀπὸ τῆς ἐν αὐτοῦ ἐπὶ 25 ἐβδομάδας. Κατὰ βούλλαν τινα, ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πάπᾶ Λέοντος τοῦ Γ' τῇ 25' Ἰανουαρίου 1514, πάντες οἱ ἀποδημῶντες εἰς Τριέρεϊν ὡς προσκυνεῖται τοῦ ἁγίου χιτῶνος, καὶ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν εἰλικρινῶς ἐξομολογούμενοι καὶ μετανοοῦντες, ἔτι δι καὶ χρηματικὴν τινα ποσότητα εἰς εὐπρέπειαν τῆς μητροπόλεως εἰσφέροντες, πάντες οὗτοι ἐμελλον νὰ λάβωσι πλήρη τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν ἄφεσιν. Ἡ τελευταία τοῦ ἁγίου χιτῶνος ἐκθέσις ἐγένετο ἐν ἔτει 1810. Τότε δὲ, κατὰ τὸ 1844, ἡ συνδρομὴ τοῦ λαοῦ ὑπερέβη πᾶσαν προσδοκίαν· ἀπειράριθμα πλήθη προσκυνητῶν ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Μοσέλλου, τοῦ Ῥήνου, ἐκ τοῦ Βελγίου, ἐκ τῆς Οὐεστφαλίας συνέρρεον διὰ τῶν πυλῶν τῆς ἀρχαίας Τριέρεως, καὶ εἰσέρχοντο ἀγέληδόν εἰς τὰς στοὰς τῆς μητροπόλεως (β). Ἀλλ' ὁ ἀνεξάρτητος καὶ φιλελεύθερος τύπος δὲν παρημέλησεν εὐθὺς νὰ στηλιτεύσῃ τὴν δαισιδομονίαν, καὶ νὰ ἐλέγξῃ τοὺς λειτουργοὺς τῆς ἐκκλησίας διὰ τὴν τοιαύτην κατάχρησιν. Μετὰ παρέλευσιν τῶν 25 ἐβδομάδων, ἀφ' οὗ ἐκλείσθη τὸ κειώτιον, τὸ περιέχον τὸν ἅγιον χιτῶνα, ἐδημοσιεύθη δι' ἐφημερίδος (γ) ἐπιστολὴ δυτικοῦ τινος ἱερέως, Ἰωάννου Ρόγγου, προκαλοῦσα γενναίως εἰς ἀπολογία τὸν ἐπίσκοπον Ἀρνόλδην.

Ὁ Ἰωάννης Ρόγγος (Johannes Ronge), ἐκ Σιλησίας (δ), ἐγεννήθη τῇ 17' Ὀκτωβρίου 1813, ἐσπούδασεν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βρατισλαβίας (Breslau) θεολογίαν, προεχαιρίσθη ἐν ἔτει 1840 ἱερεὺς, καὶ τὸν Μάρτιον τοῦ ἐπομένου ἔτος ἐστάλη εἰς Γροττκαυίαν (Grottkau) ἐφημέριος. Ἀλλ' ἐκεῖ δημοσιεύσας διὰ τῆς ἐφημερίδος ὑβριστικὸν τι ἄρθρον κατὰ τοῦ ἐν Βρατισλαβίᾳ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου (ε), κατεδικάσθη εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας. Ἀναχωρήσας δ' ἐκ Γροττκαυίας, ἐγένετο παιδαγωγὸς παρὰ τινὶ οἰκογενεῖᾳ ἐν Λαυραχούτῃ (Laurahütte) κατὰ τὴν ἀνω Σιλησίαν. Ἐκ ταύτης τῆς πόλεως ἐστάλη εἰς τὴν ἐφημερίδα πρὸς δημοσίευσιν ἡ ἐπιστολὴ αὐτοῦ ἐκεῖνη, ἡ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Τριέρεως Ἀρνόλδην, μνηολογούμενη κατὰ τὴν 4' Ὀκτωβρίου 1844. Ἡ ἐντύπωσις, τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιστολὴ προύξενεν εἰς τὸ κοινόν, ἦτο τῷ ὄντι μεγάλη, καὶ ἡ ταύτης ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ἄλλης ἐφημερίδος περιγραφή (ζ) δὲν πρέπει νὰ φανῇ κατ' οὐδένα τρόπον ὑπερβολικὴ· «Τὸ ἄρθρον τοῦτο,» λέγει, «τὸ ὅποιον καταφρονητικῶς ἀπέρριψα, διήρκει γαίρε τοσοῦτον χρόνον ἐν Γερμανίᾳ, ὅσον οὐδέποτε

(α) Ἰωάν. 19'. 23.

(β) Κατὰ γενόμενον ὡς ἔγγιστα ὑπολογισμὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν προσκυνητῶν συνεποσέτο εἰς 600000.

(γ) Sächsische Vaterlandsblätter.

(δ) Τὸ γενέθλιον αὐτοῦ χωρίον καλεῖται Bischofswald.

(ε) Sächsische Vaterlandsblätter, N. 135. J. 1842.

(ζ) Floreanaunt in Fliegenden Blättern, S. 17.